

Suunnitteluprosessin uudistaminen

Liikennejärjestelmäpäivä 20.4.2016

Matti Levomäki

Suunnitteluprosessin uudistaminen

- TAVOITE
  - Suunnittelun toimintatapojen kehittäminen siten, että ne tuottavat **vaikuttavimmat keinot** liikennejärjestelmän kehittämiseen
- NYKYISET HAASTEET
  - Päätöksentekijän ajattelutavan muutos tarvitaan
  - Toimintaympäristön muutos ei näy tarpeeksi suunnittelussa (esim. digitaalisuus ja MaaS)
  - Ohjelmoinnin tulee perustua vaikuttavuuteen
  - Toiminnan jatkuvuus pitää varmistaa
- TARVITAAN
  - Toimintamalli, jolla voidaan seurata ja reagoida suunnittelun lähtökohtien ja asiakkaiden **tarpeiden muutoksiin**
  - Monipuolisten keinojen käyttäminen toimenpiteiden valinnassa vaatii vaikutusten parempaa tuntemista ja ohjelmatasoisen **vaikutusarvioinnin** kehittämistä
  - **Vuoropuhelun** lisääminen
- SUUNNITTELUPROSESSIN UUDISTAMINEN
  - Kehittämistyössä painotetaan lähtökohtien, uusien keinojen ja ohjelmoinnin kehittämistä.
  - Suunnittelun lähtökohtina ovat strategia ja kuusiportainen malli
  - Näkökulmina ovat tulevaisuus, toiminnan jatkuvuus, asiakas ja digitalisaatio.

Tulostavoitteesta kopioitu

Mistä lähdettiin liikkeelle?

- Suunnittelu on rikki

Ryhmäkuva monipuolisesta keinovalikoimasta päättävästä Liikenneviraston ryhmästä

Suunnittelu mustana laatikkona

MIKSI?

MITÄ?

KUINKA?

TULOS?

Millaista syötettä ja mistä sitä saadaan suunnitteluprosessin käynnistymiseen?

SUUNNITTELU

Mitä tuloksia ja vaihtoehtoja suunnitteluprosessissa syntyy ja kuka niitä hyödyntää?

*Millaisia yhteistyö-, tieto-, osaamistarpeita yms. on eri toimijoiden kanssa ja keitä nämä toimijat ovat?
Vuorovaikutus!*

Haasteita

- Aikakauden muutos
  - Ennen virasto ratkaisi, nyt varsinkin palveluissa paljon osapuolia
- Tunnistettiin useita haasteita
  1. Päätöksentekijän ajattelutavan muutos tarvitaan
  2. Toimintaympäristön muutos (esim. digitaalisuus ja MaaS) ei näy tarpeeksi suunnittelussa
  3. Ohjelmoinnin tulee perustua vaikuttavuuteen
  4. Toiminnan jatkuvuus pitää varmistaa

Suunnittelun haaste 1 – Päätöksentekijän ajattelutavan muutos

- Ratkaisujen ja kohteiden sijaan mietitään kokonaisuuksia, yhteiskunnallista vaikuttavuutta asiakaskeskeisesti

Rakennetaan kehärata
lentokentän kautta
(yhteishanke)

Koska kansalaiset tarvitsevat nopean, edullisen ja aikatauluiltaan joustavan keinon päästä liikkumaan Vantaalla ja lentokentälle, rakennamme Kehäradan ja mahdollistamme maankäytön kehittämisen

Suunnittelun haaste 2 – Toimintaympäristön muutos

- Toimintaympäristön muutos (esim. digitaalisuus ja MaaS) sekä tulevaisuuden tarpeet ja mahdollisuudet eivät näy suunnittelun prosessissa tarpeeksi
- Oman ajattelun haastaminen tärkeää, myös perinteiset keinot osana monipuolista valikoimaa

Keinovalikoimassa ovat
vallalla perinteiset
infrarakentamisen keinot

Meidän pitää katsoa liikkuminen
kokonaisvaltaisena palveluna,
erityisesti liikenteenhallinta on yksi
tärkeimmistä (digitalisaatio)keinoista
→ viestintä avainasemassa

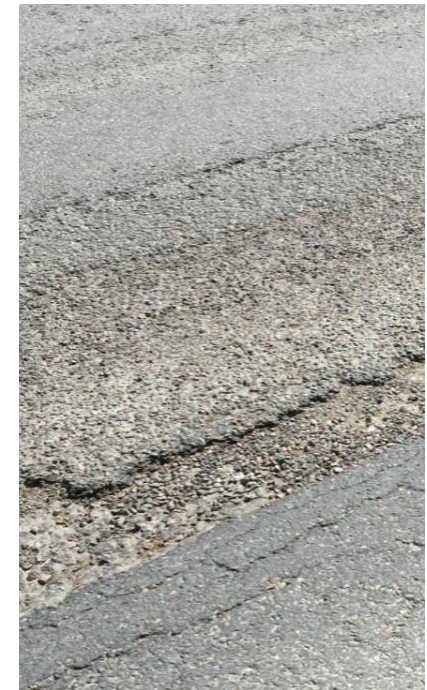
Suunnittelun haaste 3 – Ohjelmointi tehdään väärällä tasolla

- Ohjelmointi on hajallaan ja liian keinovalikoimaan liittyneinä, ohjelmointia tarvitaan kaikilla tasoilla

Ohjelmointia tehdään kun keinot on jo päätetty

Perustamme ohjelmoinnin vaikuttavuuteen ja asiakastarpeeseen, jatkuvassa liikennejärjestelmä-suunnittelussa huomioimme strategisen tason ja perustelemme toimenpiteet

Suunnittelun haaste 4 – Toiminnan jatkuvuuden varmistaminen

- Ohjelmoinnissa ei ymmärretä eikä huomioida kaikkia näkökulmia

Investoinnit ohjelmoidaan asiakastarpeen pohjalta.

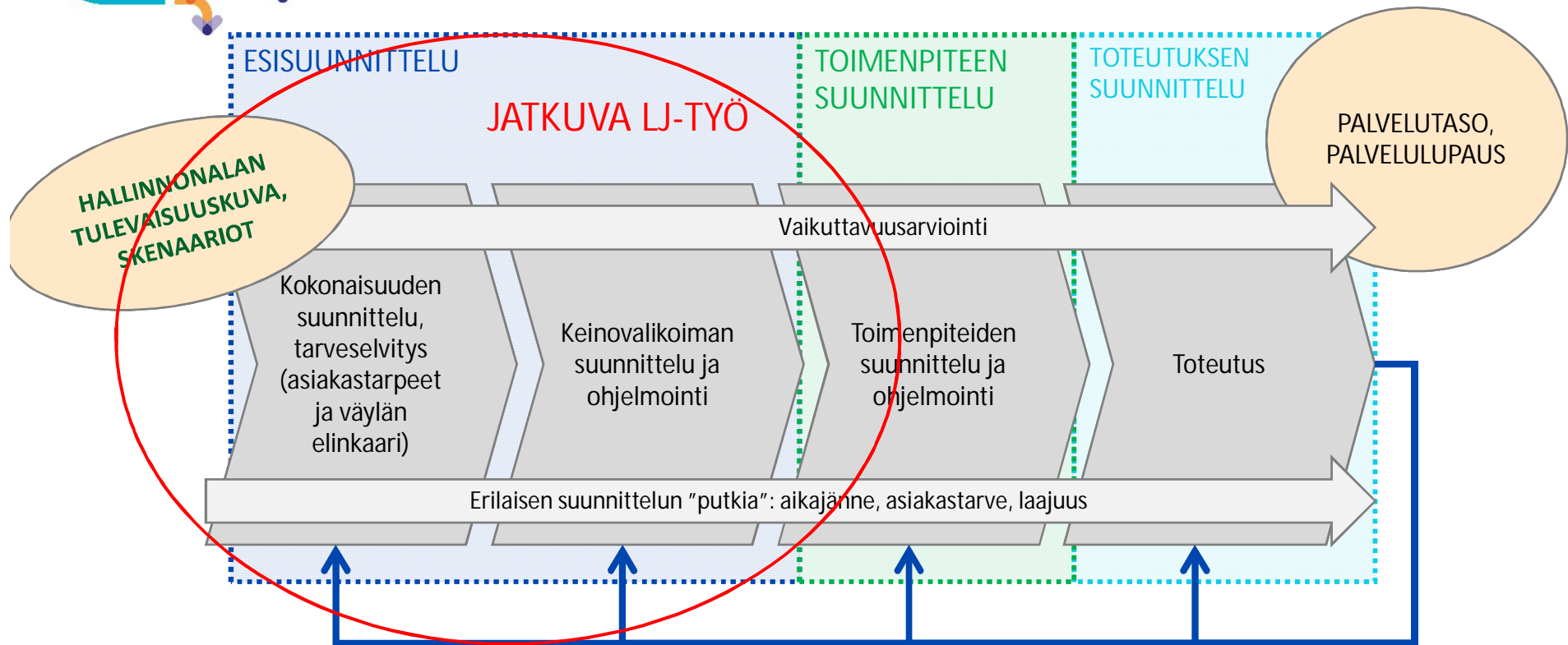
Kunnossapito ohjelmoidaan rakenteen kunnon ja elinkaaren perusteella

Perustamme ohjelmoinnin optimointiin ja varmistamme toiminnan jatkuvuuden, vaikuttavuuden, asiakastarpeen sekä elinkaaren

Suunnittelussa on neljä vaihetta

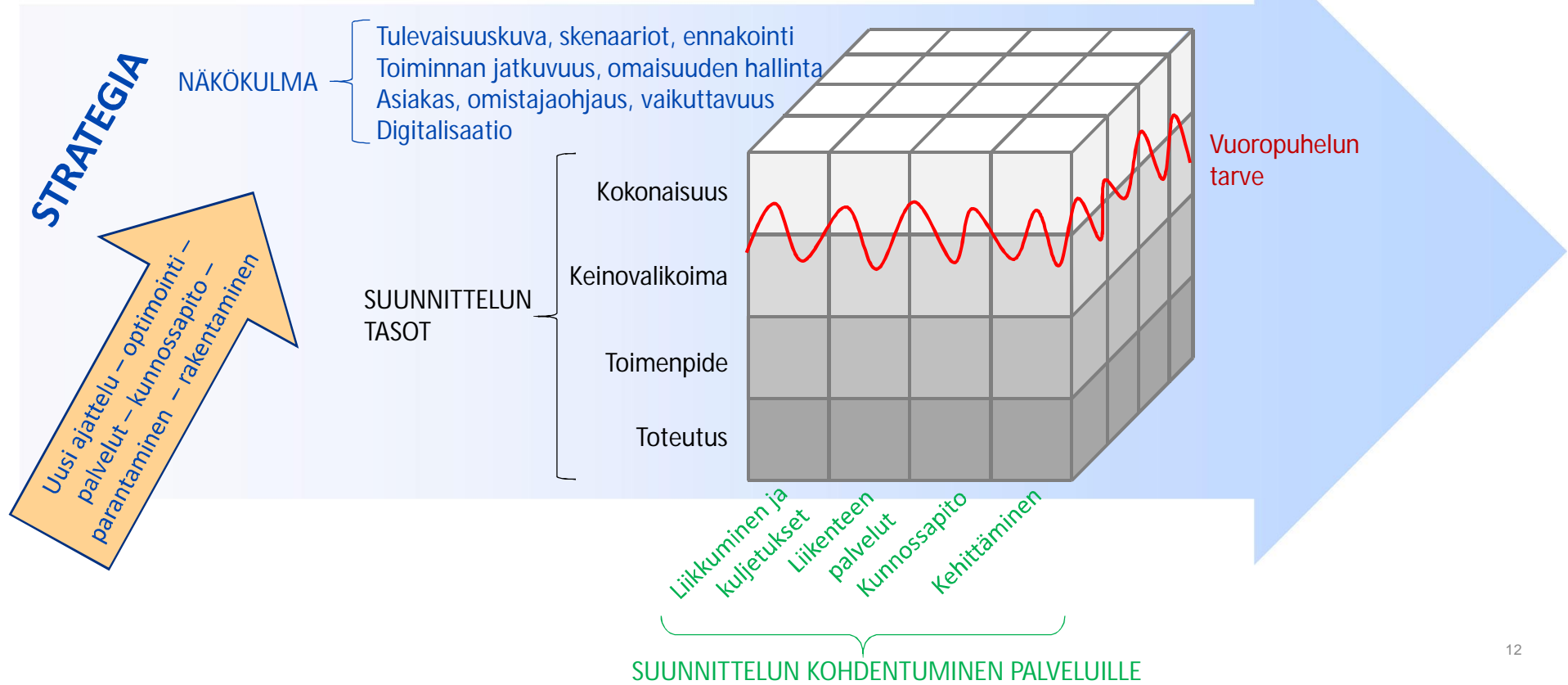

Takaisinkytkentä tärkeää joka vaiheessa!

Tehtyjen ja/tai toteutettujen suunnitelmien arviointi ja mittarointi – millaiset ovat niiden vaikutukset kokonaisuuteen

Suunnittelukuution tulee näkyä prosessissa

Suunnittelun pilotit

- Seitsemän pilottia kolmessa teemassa, pilotit joka tapauksessa toteutuvia
- Vastataan haasteisiin
  - Päätöksentekijän ajattelutavan muutos tarvitaan
  - Toimintaympäristön muutos (esim. digitaalisuus ja MaaS) ei näy tarpeeksi suunnittelussa
  - Ohjelmoinnin tulee perustua vaikuttavuuteen
  - Toiminnan jatkuvuus pitää varmistaa
- Piloteissa olennaista yhteistyö ja oppiminen – oivallukset, mutta myös substanssivastauksia haetaan
- Piloteissa jalkautetaan asiantuntijoille ja myös sidosryhmille uutta tapaa toimia ja herätellään toimijoita
- Pilotit eivät ratkaise kaikkea, mutta yksittäisistä kokeiluista saadaan vastauksia isoon kuvaan
- Eri teemat vastaavat eri haasteisiin, mutta kaikista piloteista ja teemoista haetaan yleistettäviä tapoja mm. yhteistyön ja vuoropuhelun kehittämiseen

Suunnitteluprosessi – arjen liikkumisen ja kuljetusten turvaaminen liikennejärjestelmättyössä

A. Parhaat käytännöt kaikkien käyttöön

- Mitkä ovat parhaita käytäntöjä ja oivalluksia, erityisesti vuoropuhelun parantamiseen?

B. Tiedon saatavuus ja tehokas jakaminen

- Mitä digitalisuus muuttaa, miten tietoa voidaan jakaa suunnittelun eri vaiheissa?

C. Vaikutusarvioinnilla parempaan liikennejärjestelmättyöhön

- Miten vaikutusarviointi voisi olla läpinäkyvämpää ja paremmin osana liikennejärjestelmättyöä?

→ Miten suunnitteluprosessi on osana ratkaisua?

